

SZÉKELY-UDVARHELY

UDVARHELYVÁRMEGYE JOGÜGYI, KÖZIGAZGATÁSI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMIVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI LAPJA

AZ UDVARHELYVÁRMEGYEI KÖZSÉGI ÉS KÖRJEGYZŐK EGYLETE ÉS A GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelen hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön. — ELŐFIZETÉSI ÁRAK
 egész évre 10 K, félévre 5 K, negyedévre 2 K 50 fillér. Községek, papok,
 gazdasági egyleti tagok és községi előjárók egész évre 8 K, tanítók, községi
 és körjegyzők szintén egész évre 7 koronáért kapják. — Egy példány 10 fillér.

FELELŐS SZERKESZTŐ: **BETEGH PÁL** LAPTULAJDONOS

FÜMUNKATÁRS: **FÜLEI SZ. LAJOS.**

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓHIVATAL: Kossuth Lajos utca 15. szám, hova a
 köziratok, hirdetések és előfizetések küldendők. — Apróhirdetések szavankint
 4 fillér, vastagabb betűvel 8 fillérért, más hirdetések olcsó árszabás szerint
 Nyílt-tér sora 1 K. — M. kir. postatakarékpénztári cseque-számla 10,489. sz.

Az agyagfalvi Székely- emlék.

(F—i) A népvándorlás viharában, mint
 ágról szakadt levélkét hanyt-vetett az idő
 árja, míg végre — hitem szerint, mint
 hunulódokat — mostani bérce kis hazánk
 fogadott ölébe.

Mikor Árpád, az ő vitéz magyarjaival,
 bejött az *ígéret-földjére*, minden néptörzs
 ellene tört. A székelység azonban melléje
 állott. Ettől a perctől kezdve a székely nép
 e szép hazának nemcsak hűséges gyermeke,
 hanem dologtévő erős keze lett...

A székely ember lényéhez tartozik ma
 is a hazaszeretet. Ki ez ellen tör, létét
 támadja meg, mert csakis a hazaszeretet
 tartott fenn a múltban és jövőnk is csak
 ez biztosíthatja.

Ámde csunya önzéssel, durva materi-
 alizmussal telített korban élünk. Valami
 merev ridegség sorvasztó szele süvölt vé-
 gig azon. Az emberek lelkéből pusztítani
 kezdte az ideálok szeretetét, melyek elő-
 deinket annyi dicső tette vezették.

Bizony, sok tekintetben vissza kell
 térnünk a régi időhöz, melynek drága *ha-
 gyománya, erkölce, egyszerűsége* testben-lélek-
 ben ép, erős nemzedékeket nevelt.

Hogyan térhetünk vissza? Ha, tudni-
 illik, szokásban, öltözetben, dalainkban, tör-
 téneli emlékeinkben élő nemes puritán jel-
 leget megőrizzük továbbra is. S mert min-
 den szép gondolat és tett a nemzeti kul-
 tuszból fakadt: első sorban a történelmi foly-
 tonosság ujára kell lépniük s a nagy idők,
 nagy emberek nyomdokán haladnunk.

Istenem, milyen szép, milyen dicső
 utmulatófa lenne ebben a dologban az
agyagfalvi Székely- emlék! A székely anya-
 városunkban lévő végrehajtó emlék-bizott-
 ság nemes buzgalommal, szeretettel csüng
 ezen az eszmén. Évek óta gyűjt, fáradozik,

kér, agít a szent cél érdekében. Fájdalom,
 kevés eredménnyel! Azt hittem, hogy ki-
 rályunk nagylelkű adomány-ígérete élén-
 kebb érdekltséget kelt sorainkban. Csalód-
 tam, mint csalódtam abban a fényes listá-
 ban, melyen országos nevű s befolyásos
 férfiak vállalkoztak munkára a *székelységet*
általában érdeklő szép történelmi Emlék meg-
teremtésében. Bár az Isten adná, hogy rám
 cáfoljanak... Nagy örömet szereznének
 nekem.

Jól tudom, hogy efféle emléket két-
 háromév alatt létesíteni nem lehet és hogy
 nálunk csak garasokra számíthatni, de por-
 szemekből is fényes templomot lehet építeni,
 ha van akarat, lelkesedés... Egy bizo-
 nyos, hogy ezzel a dologgal foglalkoznunk
 kell. Jobban, mint eddig tettük, hiszen a
 királyi kabinet-iroda is az ezer korona se-
 gélyt ama föltételhez kötötte, ha az ügy a
 megvalósulás stádiumába jut. Már pedig,
 mikor érünk célhoz, ha nem mozgolódunk?
 Szegénységünket, bajainkat eleget mutogat-
 tuk a világnak, mutassunk egy kis akaratot
 is, mikor nemzeti dicsőségünk hajdani szép
 napjaiból kiemelkedő, őseink erényeit, egy
 jobb jövőben való hit lángját ápoló oltár-
 köről van szó.

Jól esett e lap hasábjain olvasnom, hogy
 pár helyen rendezett *ünnepély* jövedelmét
 — ha részben is — a Székely- emlék javára
 fordították. Vajha e szép példának minél
 több követője akadna nemcsak az anya-
 de a többi székely-megyében is! Hiszen
 közös érdekről van szó és erőnket, mint
 mindenben, úgy ebben az ügyben egyesí-
 tenünk kell.

*A székelyföldi tanintézetek ifjusága vajjon
 nem rendezhetne-e évenként valami hangverseny-
 féle ünnepet, melynek jövedelmét a Székely- emlék
 javára áldozná?*

Mily fölemelő gondolat, hogy ha általuk

a jelen összekapcsolódnék a vitézi múlttal,
 melyet a Székely- emlék képviselt s mely-
 nek historiai jelentősége, fénye mellett föl-
 lángol az újabb nemzedék szíve...

Oh, én hiszem, hogy ez az emlék
 megtermékenyíti szívünket és lelkesíteni
 fog, hogy megvédjük nemzeti sajátossá-
 gunkat! Hiszem, hogy ez az emlék a szé-
 kelység közös kincse, erősítője, összetartó
 kapcsa lesz. Ebből fog kiáradni mindnyá-
 junkra a közös tűzhely melege...!

Állítsuk fel tehát ezt a Székely- emlé-
 ket az agyagfalvi réten, a székelyek Rá-
 kos-mezején, hol őseink tanácskoztak. Ők
 eltűntek, de emléküknél fenn kell maradni
 oszlopban, melyről hozzánk beszéljen intő
 szózatuk: *Szeressétek a Székelyföldet, melynek
 minden kis rögét a vér szentelte meg s a haza-
 fias munka teszi áldásossá!*

Városi ügyek.

Kassay F. Ignác volt polgármester egy
 figyelemre érdemes határozati javaslatot in-
 tézett Székelyudvarhely város képviselő-
 testületéhez. Ez alkalommal nem kívánunk
 sem pro, sem kontra foglalkozni az abban
 foglalt kérdésekkel, hiszen már többször
 volt alkalmunk megvilágítani egyikét-mási-
 kát. E helyett szóról-szóra közöljük a ha-
 tározati javaslatot — a mint következik:

Határozati javaslat.

Beadja Kassay F. Ignác városi képviselő.

Mondja ki a tekintetes képviselői közgyűlés,
 hogy a tervbe vett „Villanyvilágítás ügye“ mind-
 addig, míg a régi városháza és a ronda iparsar-
 nok eltávolításával, a több mint 15 éve jogérvé-
 nyesen elhatározott új városház és községi elemi
 iskola fel nem épül és rendeltetésének át nem
 adatik — napirendről levétetik és utasítatik a ta-
 nács, hogy erről a Ganz-gyár igazgatóságát, vala-

A „SZÉKELY-UDVARHELY“ TÁRCÁJA.

Elvesztett lélek

— Irta: GAMMA. —

A „Székely-Udvarhely“ eredeti tárcája.

Egyszerű vidéki ember vagyok és sohasem
 gondoltam arra, hogy a nyilvánosság számára ír-
 jak. Sokáig haboztam, míg végre rászántam ma-
 gamat, hogy írásaimat napvilágra bocsássam. —
 Vajjon nem fognak-e engem is örülni tartani?
 Másrészt azonban szegény barátom emlékének is
 tartozom ennyivel és talán a tudománynak is te-
 hetek némi szolgálatot. Az az ember ugyan el-
 tűnt és ez ideig még nem hallottam róla semmi
 hírt, de újra felbukkanhat valahol és ha való ez
 a különös történet, írásom talán óvatosabbá teszi
 az embereket, mint szegény Lajos volt.

A mennyire lehetséges volt, kikutattam a
 történet részleteit és Lajos feljegyzéseiből, egyes
 szemtanúk többé-kevésbé hiteles bizonyításából,
 saját tapasztalataimból és abból, mit Schmidt dok-
 tor írásából ki tudtam csikarni, felépítettem az
 egész borzalmas történetet. Az bizonyos, hogy
 Lajos teljesen elvesztette az eszét, tökéletesen
 érzéketlen állapotba süllyedt és így közvetlen a
 szerencsétlenség előtti időből származó feljegy-
 zései sok hitre nem számíthatnak, de magam is
 tanúja voltam az események egy részének s to-
 vábbi kutatásaim csak megerősítettek abban a
 meggyőződésben, hogy legalább is lehetetlennek
 ne tartsam Lajos állításait. Egyszerűen és idő-
 szerint írom le az eseményeket s ha valahol hé-
 zagok mutatkoznak a folytonosságban, szolgáljon
 mentségül az egész történet homályossága.

I

Abban az esztendőben korán beköszöntött a
 tavasz és én március végén már nyitott ablak

mellett lustálkodtam a szobámban. Az ablakon át
 beáramlott a párolgó föld illata, a hegyoldalak
 mélyedéseiben még meg-megvillant egy-egy hősáv
 a napfényben. Amint tekintetem végigjárta a szem-
 közti lankás oldalt, már a természéről kezdtem gon-
 dolkozni, a mikor a feleségem belépett a szobába.

— Egy levél — szölt s aztán a hátam
 mögé állva két kezét a vállamra tette s borzas
 fejcskékjét az enyémhez támasztva, angyali nyu-
 galommal várt. Megforgattam a levelet és csak
 gondolkodás után ismertem rá a Lajos írására.
 Rossz levélíró volt és ha nagyritkán rá is szánta
 magát, fontos oka kellett hogy legyen az írásra.
 A levél rövid volt, körülbelül ilyenforma:

Kérlek jöjj el hozzám, ha lehet hosszabb
 időre, nagy szükségem van rád.

Szóltanul ránéztem a feleségemre, ő pedig
 kutatóan, sőt gyanakodva nézett rám vissza. —
 Javíthatatlan — szöltam nevetve — hisz tudod,
 hogy Lajos nem hívna, ha fontos oka nem volna
 rá, tudod, hogy mennyire visszavonultan él.

Ugy látszik, sikerült a feleségemet meg-
 győzőnöm, mert azt kérdezte, hogy mikor utazom?

— Holnap reggel — feleltem — és mialatt
 feleségem kiment, hogy az utazásra előkészítsen,
 Lajosra gondoltam.

Tíz évvel volt fiatalabb, mint én, tehát 28,
 29 éves. Dacára a korkülönbségnek, nagyon sze-
 rettük egymást, bár utóbbi időben ritkán érintkez-
 tünk, mert Lajos nagyon visszavonultan élt fenn
 a hegyek között egy fenyvesekkel körített
 völgyecskeben, távol minden országtutól. Csak
 irgalmatlan rossz utakon lehetett hozzá eljutni,
 hegyi utakon, melyek esős időben néha teljesen
 használhatatlanok voltak.

Már serdülő korától kezdve küzdenie kellett
 a mindennapi kenyérért, egészen addig, míg ne-
 hány évvel ezelőtt egy rokona — ki eddig soha
 sem gondolt vele — nagy összegű készpénzt és
 egy nyaralófélét hagyott rá. Ez az örökség egy-

szerre megmentette az anyagi gondoktól s nyu-
 godt megélhetést biztosított számára. Aztán ab-
 ban az időben még valami súlyosabb természetű
 csapás is érte, ami annyira hatott különben is
 tulérzékeny és ideges természetére, hogy vissza-
 vonult birtokára s onnan már két év óta ki sem
 mozdult s alig adott életjelt magáról. Szomszédja,
 kivéve egy üresen álló nyaralót, 15—20 kilomé-
 ternyire sem volt.

Barátságunk története mindennapi és nem
 tartozik ide. — De mi oka lehet rá, hogy magá-
 hoz hiv...?

Közben este lett és én hiába törtem a feje-
 met a meghívás okán. Végre is képtelennél-
 képtelenebb gondolataim támadtak, mint ilyen
 esetben rendesen és ámbár nyugodt természetű
 s kissé nehézkes vagyok, izgatottan vártam az
 indulás idejét.

II.

Nyugtalanul aludtam és nehéz fövel ébred-
 tem fel, de a mikor érzékeny bucsuzás után ké-
 nyelmesen elnyújtózkodtam a kocsiban és az üde
 hajnali szellő körülérőgatott, lassankint kitisztult
 a fejem és teljes mértékben tudtam gyönyörködni
 a napkeltében, mely talán sohasem olyan szép,
 mint egy tavaszi napon. A felszálló párákkal telt
 levegő még csak valami határozatlan szürke színt
 mutatott, de már a hegy szakgatott, kopár orma,
 mely messze kimagaslik a vidék fölött — omla-
 dozó őrtoronyhoz hasonlóan — rózsás berengés-
 zen fordult. Lassankint rózsaszínbe derült az
 egész láthatár; a fennszó könnyű felhők már el-
 fogták az első sugarakat, s míg végre az orom
 mögül is kibukkantak az első fénylő sugarak,
 már a komor fenyők között vezetett el utam.

Buja sűrűséggé növekedett óriási növesű
 sötét erdők foglalták el az ut mindkét oldalát és
 a fák úgy néztek ki, mintha vasból lettek volna
 öntve. Merev ágait mintha gondatlan kéz hin-

mint Udvarhelyvármegye alispánját, az utóbbit a további tárgyalások beszüntetése végett értesítse.

Utasítatik a tanács, hogy a városház felépítése és a községi elemi iskola felépíttetése szempontjából haladék nélkül tegyen előterjesztést Udvarhely város tekintetes képviselőiségéhez, hogy az építés még ez év folyamán bevégeztesse.

Székelyudvarhelyt, 1905. évi március 15. én.

Indokok:

Több mint 15 éve annak, hogy a tekintetes képviselő közgyűlés a régi városháza lebontásával a csizmadia, timár stb. farsulat tulajdonát képező ronda árucarnok kisajátítása és annak is lebontásával, egy új városházát építet, helyül a piac téren a Szent-Ferenc-szerzettől, Kassay László birtokostól több mint 40,000 koronával telket vásárolt. Tervrajzot, költségelőirányzatot elkészítette, azt elfogadta.

A községi elemi iskola felépítését hasonlólag több mint 10 éve elhatározta, telket vett és még ma is veszi szóval, de tettel ott állunk mint ez előtt 10 évvel, — ott van a Kossuth-utcában a „Koronkai“-féle beltelek, melyet, hogy a város meg nem vesz, bünt követ el.

Én hiszem, hogy a mostani tulajdonos, kinek ügybuzgalma, egyszerűsége a város iránt megvan, iskola céljára át fogja engedni.

Mit tett a képviselőtestület eddig, ezen elodázhatatlan épületek végrehajtása körül: semmit, hanem a Mária-Valéria-gyermekkert tulajdonát képező kisdédóvodát lefoglalta, a tanítónőket onnan elűzte, a szobákat összevagdaltatta — állítása szerint csak ideiglenesen, míg a községi iskola felépül, és most sem kisdédóvodának, sem pedig elemi iskolának nem használható — a kisdédóvodába több mint 100 gyermek egy szobába szorítottatott, rossz levegő és egészségtelen volt miatt még az ősszel bezárattott.

A községi elemi iskola öt osztálya, melyben több mint 300 gyermek helyeztetett el, 3 szobába szorítottatott — több mint ötnegyede beteg — lakhatatlan.

Mit tett a tekintetes közgyűlés? mind a városháza építést, mind a községi elemi iskola felépítési ügyét a napirendről levette és a helyett a tekintetes tanácsnak soha meg nem bocsátható ajánlatát, egy 300—400 ezer koronába kerülendő villanyvilágítás behozatalát és rendezését határozta el, a most is nyomorral küzdő szegény város terhére felveendő és pótlódóval törlendő kölcsönrel, de bünt követett el a tekintetes közgyűlés is akkor, midőn állítólag a tanács mézes madzaggal felékesített oly ajánlatát fogadta el, amely a városra nézve nem hasznos, nem szükséges, de káros is, és a városházfelépítés és az iskola felállítását mellőzte, mert feltételezem, hogy a tekintetes volna szét, itt-ott csillogó bronzfénnel vonták be a felkelő nap sugarai.

Az utak reményen felül jók voltak és így aránylag jó bőrben érkeztem le a mély völgybe, melynek egyik szakaszát merészen előre ugró meredek domb zárja, melyet a lábához simuló uton megkerülve, váratlanul előttem állt a Lajos háza.

Kocsin a döcögős uton épen elég zajt csapott arra, hogy Lajos figyelmes legyen s személyesen siessen elém. Kevesett változott az utóbbi időben, csak magas termete görnyedt meg kissé, különben a régi. Fakó szőke haja homlokára van füsülve, hosszú bajusza rendetlenül lóg lefelé, sápadt arca, kuszált, lágy vonásai és kissé zavaros világoskék szemei most is ugyanazok. Már messziről felismert és szemeiben felcsillant egy pillanatra az öröm, aztán megindultunk a ház felé. Lajos szótlanul, lecsüggesztett fővel haladt mellettem, menetközben sajátságosan lóbálva hosszú karjait.

A szomszédos villa udvarán egy emberi alakot pillantottam meg, ki mozdulatlanul állt és a mint látszott, megfigyelt bennünket. Arcát a távolság miatt nem láthattam.

— No lám, hisz nem vagy már egyedül — szóltam rámutatva.

— Lajos összereszt, gyorsan felemelte a fejét és az emberre tekintett.

— A doktor — szólt halkán — hisz épen azért... de majd később... tette hozzá kezével széles mozdulatot téve. Aztán kutatóan nézett rám. — Hallottál valamit?

— Ugyan mit? — szóltam csodálkozva.

— Rekedten nevetett.

— Hát persze, számár vagyok, ide ugyan nem jön más, mint a madarak, azok pedig nem fecsegnek. Ugye?

(Folyt. köv.)

tetes közgyűlés a villanyvilágítással a 3000 lámpafény behozatalát nem azért fogadta el, hogy a timár, csizmadia stb. iparosok árubódóját, a régi városházát, oroszlanjait, meg a Szabó Ferenctől bérbe birt tanács és közgyűlés tanácskozó termeit fényárban megvilágítsa, mely szegényére lenne a városnak, hanem azért, hogy a felépítendő szép új városházát, községi iskoláját a ronda régi városház és említett árubódék lebontásával a nyerendő szép piactért világítsa meg.

Ha netalán tán lennének a tekintetes közgyűlés tisztelt tagjai közt olyanok, akiket a mostani gázvilágítás ki nem elégít, azáltal lenne segítve, hogy a mostani lámpák, különösen az Árvák-utcájában egy párral szaporíttassék.

Tisztelettel kérem a tekintetes közgyűlést, határozati javaslatomat elfogadni méltóztatassék

Kassay Ignác
városi képviselő.

„A műkedvelői színelőadások”.

E címmel a „Székely-Udvarhely” 22. számában egy érdekes közlemény jelent meg, mely a farsádi ifjúságnak Székelyudvarhelyen rendezett műkedvelői színelőadása alapján egy igen hasznos társadalmi kérést hoz napvilágra megvitatás céljából. Nem helyesli ugyanis annak szerzője „y”, hogy a magasabb szellemi fejlettség nélküli falusi ifjúsággal szindarabokat adassanak elő a népnevelés terén fáradozó tanítók. Aggodalma van az iránt, hogy épen a mi célból rendezzük a színelőadásokat, az erkölcsök nemesítése és megszilárdítása szempontját, esetleg nemcsak hogy nem érjük el, de az ifjúságnak, a laza figyelem és felügyelettel az erköletelenség kifejlésére szolgáltatunk alkalmat.

Ezen állítással szemben véleményem az, hogy miután a szindarabok első sorban a hazafias érzelés ápolása, fejlesztése céljából és csak másodsorban a közönség szórakoztatása szempontjából készültek és adattak s adatnak ma is elő: azoknak a falusi ifjúság körében igenis helye van. Nemzeti művelődésünk hanyatlása korában mint megmeztő angyalra úgy tekintettünk a magyar színpadra s miután a tehetség pályaválasztás után adatik Istentől, bátran mondhatjuk, hogy első színpadainkon sem láttunk Egressy Gáborokat, Blaha Lujzákat stb., hanem egyszerű kezdő színészeket, a kiknek játékához bizony még sok kívánni való férhetett. De nemcsak a nemzeti érzelés erősítésére, hanem az értelmes, hanglejtéses beszéd elsajátítására is igen alkalmasok a helyesen megválasztott, könnyebb szindarabok előadása.

Népnevelési munkálkodásunk egész keretét: az erkölcsök nemesítését, a hazaszeretet ápolását, a szép, értelmes beszéd elsajátítását, az ildomos magaviseletnek a nép körében való elterjedését stb. öleli és foglalja magába a helyes vezetéssel betanított szindarab. Igenis alkalmas nézetem szerint Thalia mezeje, nem silány, de szép, nemes és a nép lelkéből fakadó elismerés szerzésére helyesnek tartom azt az irányt, melyet a szindarabok művelésével követünk.

A hazafias ünnepélyek sem maradnak el, de ezek soha sem birhatnak akkora erkölcsi erővel, mint a színelőadások, mivel emebben mindazon hazafias jelenségek, melyeket a hallgatóságunk sajátjává akarunk tenni, megszemélyesítve jelennek meg előttünk a színpadon. Meg aztán, ha nincs módunkban, hogy a hazafias ünnepélyeket eléggé változatossá tegyük, hamar is megunja azokat a hallgatóság.

A próbákból kifolyólag pedig, hogy erköletelenségek ke etkezhessenek, azt kizártnak tartom, mert az ifjúság ilyenkor felügyelet mellett egy nemesebb cél eléréseért fáradozva, minden felhívást megtart és a rend ellen nem vét.

A próbák idejét úgy kell megválasztani, hogy senki se mulasszon kötelességet, mert ha ez megtörténik, akkor többet veszítünk a gáton, mint a mennyit nyerünk a réven.

Az előadás helyének megválasztását magam is igen fontosnak tartom. Nehogy az első siker megtévesszen és túl nagyokat lépve, a nemes törekvés ellenkező világításban tűnjék fel, mint azt látni szeretnők. Leghelyesebb otthon maradni. Munkálkodjunk azon helységnek, melyben lakunk s ha valaki idegenből részt kíván venni előadásainkon, fardjon oda.

„y”-nak pedig elismeréssel adózom, hogy a műkedvelői előadások kérdését, melylyel a farsádiaknak semmit sem ártott, de a közügynek használt, felvetette, mert így ellene és mellette szólva, megvitatta világosan fog állani előttünk, hogy az az irány helyes-e, melyet ez idő szerint többen követünk, vagy az, melyet „y” javasol.

Ifj. Keresztes János.

Tan- és nevelésügy.

18450. IX. 2. szám.

Pályázati hirdetemény.

A gödöllői állami méhészeti gazdaságban az 1905 év folyamán hat időszaki tanfolyam fog tartatni a következő beosztás mellett:

május hó 1—21 földmives kis gazdák

május hó 22-től június 11-ig erdőőrök,

június hó 15—28-ig lelkészek,

július hó 1—21-ig és július hó 24-től augusztus hó 13-ig neptanítók, 18—31-ig nők számára.

Céljuk ezen tanfolyamoknak, hogy az azokon résztvevők a méhtenyésztés elméleti és gyakorlati ismereteit elsajátítsák, valamint, hogy a méhkapároknak és méhészeti segédeszközöknek házilag való elkészítését is megtanulják.

Mindegyik tanfolyam hallgatói annak tartama alatt teljes ellátásban díjtalanul részesülnek és ezenkívül azok részere, kik pályázati kérvényükben szorult anyagi helyzetüket igazolják s a m. kir. államvasutaknak a távolsági forgalom 7—16. vonal szakasza között levő valamelyik állomásról jönnek, a személy- és vegyesvonatok III-ik kocsiosztályában érvényes félúti menetjegy váltására jogosító igazolványt küldetik, melynek ára a vizsgautazás költségeivel együtt a tanfolyamról való elutazáskor fog megtéríttetni.

Minden egyes tanfolyamra 20—20 hallgató vétetik fel.

A pályázni szándékozók felhivatnak, hogy egy koronás bélyeggel ellátott folyamodványukat, melyben a foglalkozásuknak megfelelő tanfolyamra való felvételüket kérelmezik, a m. kir. földmívelésügyi miniszterhez címezve, felettes hatóságuk útján, a földmivesek és más foglalkozásuk pedig községük előjáróságának ajánlásával ellátva, az illető tanfolyam kezdete előtt legalább egy hónappal nyujtsák be.

Budapest, 1905. évi február 28-án.

M. kir. Földmívelésügyi miniszter.

A másolat hitelül:

Thott Károly,
kir. tanf. beosztott el. isk.
igazgató.

Különfélék.

— **Gyümölcsoltó Boldogasszony**, vagyis Krisztus fogantatásának emlék-napját ünnepli ma a róm. kath. egyház. Ez alkalomból lapunkat egy nappal előbb adtuk ki.

— **Személyi hír.** Gróf Majláth erdélyi püspök csütörtökön a déli órákban Csiksomlyóról kocsin városunkba érkezett s folyó hó 26-ikáig nálunk marad. A lángbuzgalmu főpásztor részt vesz az ifjúság szentgyakorlatain és naponta gyónjat.

— **Szabad lyceum.** Holnap (vasárnap) a polgári önképzőkör nagytermében d. u. 2 órakor Nagy Elemér ev. ref. kollegiumi tanár tart előadást Kölcsey Ferencről.

— **Polgármester választás.** A polgármester választására Demeter Denes h. polgármester következő meghívót adta ki: Szám: 1148—905 köz. Székelyudvarhely rendezett tanácsu város képviselőtestületének Székelyudvarhelyen a városház tanácskozó termében 1905. évi április hó 3-án délelőtt 9 órakor megtartandó rendkívüli közgyűlésére van szerencsém a képviselőtestület tagjait tisztelettel meghívni. Tárgy: polgármester választása. Székelyudvarhelyt, 1905. évi március hó 22-én. Demeter Denes, h. polgármester.

— **Új körjegyzői körök.** Dr. Damokos Andor alispán elnökle alatt a járási főszolgabírák és az összes községi és körjegyzők részvételével szerdán értekezlet volt. Az anyakönyvvezetői tisztség július 1-től ugyanis a körjegyzőkre ruházódik s e miatt a körök szaporítása szükséges. Az állam mintegy 16,000 K-val járul a fizetésekhez. Az értekezlet a következő új jegyzőségeket ajánlja: 1. Felsőrákos; 2. Kányád, Miklósfalva, Petek; 3. Bágy, Szentlászló, Abránfalva, Sándorfalva; 4. Körispatak; 5. Alsósiménfalva, Szentmiklós, Medesér, Kadács; 6. Siklód, Szolokma; 7. Ujszék.

kely, Alsóbodogasszonyfalva; 8. Atyha; 9. Bika-falva, Hodgya, Oczfalva; 10. Varságtisztása; 11. Bethlenfalva, Kadicsfalva.

— **Az országos állatvédő egyesület** ma (szombaton) délután Budapesten tartja meg évi rendes közgyűlését, melyen Fülel Sz. Lajos, a „Székely-Udvarhely” főmunkatársa „Állatvédelem a nevelés szolgálatában” címmel érdekes felolvasást tart.

— **Választók összeírása.** Az országgyűlési képviselőválasztók névsorát mai naptól kezdve folyó évi április 10-ikéig írják össze az erre küldött bizottságok. A polgárságnak érdekében áll, hogy jogait érvényesítse és alkalma is lesz rá, mivel a bizottság minden egyes községet az összeírás végett meglátogat.

— **Balthazár Székelyudvarhelyt.** Két élvezetes estére van kilátása a közönségünknek: szombaton és vasárnap, folyó hó 25. és 26-án a Budapest-szálló színháztermében, a mikor is Balthazár, a híres Antispiritista, Illusionista és hasbeszélő bemutatja a varázsszínházát s jól fog esni a közönségnek annyi sok haszontalan kókler után (mert eddig mindig csalódtunk) végre egyszer egy nagy szabású látványos előadásban gyönyörködhetni. A fővárosi és vidéki lapok nagy elragadtatással írnak a művészről, de mik is emléksünk, ezelőtt 3 évvel bennünket is bámulatba ejtett csodálatos mutatványaival ugyancsak a színházteremben. Varázspalcájának egyetlen mozdulatával szellemeket magnetizál, semmiből egész sereg élő házi nyulat s rengeteg mennyiségű szalon cukrot varázsol elő, eleven rózsafákat növeszt, rendeltére a színházban levő zsebórák rosszul járnak. Spiritista mutatványaival és hasbeszélésével pedig bámulatba ejti az egész közönséget. — Balthazár ezuttal bemutatja az új fizikai találmányt: a „Csoda üstöt”, ugyanazt, a mely Berlinben oly nagy feltűnést keltett. Ajánljuk a közönség figyelmébe. Rendes színházi helyárak lesznek.

— **A bérkocsisok sérelme.** A földmívelésügyi miniszter 3000 K-t engedélyezett az oláh-falvi hitelszövetkezetnek azon célból, hogy Székelyudvarhely és Homoródfürdő között a bérkocsi közlekedést szabályozza. Ez ellen a székelyudvarhelyi bérkocsi tulajdonosok felfolyamodást intéztek a földmívelésügyi miniszterhez. Dr Kovács Albert ügyvéd a kérvényben többek között azt is elmondja, hogy tönkreteszi a szövetkezet a bérkocsi tulajdonosokat és kivándorlásra juttatja, ha a miniszter az engedélyezett 3000 K-t a szövetkezettől vissza nem vonja.

— **Adományok a hírlapíró-szövetségnek.** A „Debreceni helyi vasut r. t.” az előző években gyakorlatba vett szokása szerint ez évben is 50 koronát szavazott meg a vidéki hírlapírók országos szövetsége segélyalapja javára és azt Szávay Gyulának, mint a hírlapíró-szövetség alelnökének adta át, ki viszont a szegedi központi pénztárba haladéktalanul beküldötte. Ezenkívül még a következő adományok érkeztek a Szövetség elnökségéhez: „Torontálmegyei takarékpénztár” (Mayer Rezső nagybecskereki szerkesztő útján) 50 kor. A „Györi Hírlap” útján) 50 K. „Háromszéki takarékpénztár r. t.” Sepsiszentgyörgy 20 K és a „Szegedi hitelbank r. t.” 20 K. A szövetség pártoló tagjai közé újabban belépett Frankl Sándor esornai laptulajdonos.

— **Etéd közönsége** a már harminc évvel idősebb dalkar rendezése folytán, március 15-ikét igazán lélekemelően ünnepelte meg. E ritka multu dalkör éveinek gyarapodásával mindig tehetségebbnek és elismerésre méltóbbnak tünteti föl működését. Lőrincz András karnagy vezetése mellett ezuttal is remekelt a műizléssel megválasztott és előadott alkalmi dalokkal. Csia Kálmán, a község érdemes lelkésze mondott alkalmi beszédet, melyben elragadóan ecsetelte a

nap jelentőségét. Majd Szilágyi Béla jogszigorló Petőfi Talpra magyarját véste a lelkesült hallgatóság szívébe szépen átgondolt, formás beszédével. Király László sikerült szavalatával pedig példát nyújtott, hogy a földmívelő ember is kellő szorgalommal érhet el szellemi műveltséget egészen a közmegebecsülés érdeméig.

— **Nagyon fontos,** hogy felhívjuk a csúz és köszvényes betegek figyelmét a világhírű Zoltán-féle kenőcsre, melynek páratlan kitűnő hatásáról ezer és ezer elismerőlevél tesz tanuságot. Így pld. Laficzár ezredes, Zsendovits József kanonok, Dr Wégh Jánosné, Dr Richnavszky, Fodor Gábor, Stransky bárónő, Gróf Nyáry, Gróf Keglevich, Gróf Auersperg stb fejezték ki köszönetüket és hálájukat e kitűnő kenőcsért, mely őket régi csúz, köszvényes bajuktól megszabadította. Üvegje 2 korona Zoltán B. gyógytárában, Budapesten, V. kerület, Szabadságtér.

— **A helybeli Székely Dalegylet** e hó 12-én pártoló tagjai tiszteletére megtartott sikerült dalestélyén összes bevétel 26 K 20 f volt, a melyhez Dr Ráczkövy Samu elnök 2 K, Toth József 1 K, és N. N. 20 f felülfizetéssel járult. Fogadják úgy a megjelent közönség, mint a t. felülfizetők az egyesület hálás köszönetét.

— **Pénzhamisító cigányok.** Meglepő fogást csinált a homoródszentmártoni csendőrség. Egy ottani ember feljelentése folytán nyomozást tartott Szentlászlón Titi Máté cigány házában, kiroi az a hír terjedt el, hogy hamis pénzeket gyárt. A hír valóban bizonyult. Öt darab pénzverő gépet talált a csendőrség elrejtve a küszöb alatt. Egy forintosokat és koronásokat gyártottak a gépeken. A pénzhamisításban benne vannak a bögözi és bikafalvi cigányok is, kiknek mind szép házuk van. A gépeket Szegedről küldötték, mint egy lefoglalt levél bizonyítja. Titi Máté cigánynak két veje van és mindkettőnek 30—30 ezer forintja a takarékbán. A csendőrség most a banda kézrekerítésén fáradozik.

— **Margit crém.** Kevés hölgy van az országban, aki Földes Kelemen gyógyszerész ezen kiváló arkenőcsét ne ismerné. Ugyan is az összes szépítő-szerek között a Földes-féle margit-crém örvend a legnagyobb kelendőségnek, mert teljesen ártalmatlan, a bőr mindennemű tisztálanságát, szeplőt, pattanást, mitesszert stb. néhány nap alatt eltávolítja és az arcot üdévé, fiatallá varázsolja. Nemcsak az arcot, hanem a nyak, váll és kéz fehérítésére és szépítésére is használják Nagy tégely 2, kicsi 1 korona. Kapható a készítőnél Földes gyógyszerésznél Aradon és minden gyógyszerertárban. Utánzatoktól óvakodjunk.

Szerkesztői üzenetek.

B. D. E.—D. Köszönettel vettük és amint láthatja, felhasználtuk. Másor és más dolgokban is szívesen fogadjuk munkálkodását.

P. L. Sz.—D. A szövetség dolgait mindenkor szívesen hozzuk nyilvánosságra, mert reményünk van, hogy a nemes példa — nemes cselekedetre sarkalja közönségünket.

90,000 fedélcserép eladó. Értekezhetni lehet Izsipi Mózessel Homoródmáson (posta helyben).

Kan süldő jó fajta, egy éves — eladó Homoródvárosfalván **Bedő Józsefnél.** 96 2—2

Singer karikahajós varrógép igen jó karban levő, eladó. Cim a kiadóhivatalban.

Eladó buzaszalma (206 kal.) Kovács Domokosnál Székelyudvarhelyen Szentimre-utca 56. sz. 2—2

Három fiatal ember jó házi kosztot (reggeli, ebéd, vacsora, lehetőleg lakással) keres elsejétől kezdve, tisztességes fizetésért. Címük megtudható e lap kiadóhivatalában.

Buza- és zabszalma 20 terü eladó. Hol? — Megmondja a kiadóhivatal. 97 2—3

Kiadó lakás. Három festett szoba, konyha kamra stb. külön udvarral április 24-től kiadó. Értekezhetni Attila-utca 13. szám alatt Soha Aladárnál.

Fogműterem áthelyezés.

Van szerencsém a n. érdemű közönséggel tudatni, hogy műtermemet folyó évi április hó 20-án az Árpád-utca 10. sz. alá (a törvényszék épületével szemben lévő házban) helyezem át. Midőn ezt köz tudomásra hozom, egyszersmind újra kérem a n. érdemű közönség becses támogatását, mert valamint eddig igyekeztem tettel és tanácsos hasznukra lenni: a jövőre is ez leendő legfőbb törekvésem.

Minden, a fogászat körébe tartozó munkát u. m. fogaknak a szájból való eltávolítását, műfogaknak elkészítését, a beteg fogaknak gyógyítását az orvosi tudomány legújabb vívmányai szerint, a legnagyobb gondnal és lelkiismeretességgel végzem. Minden általam végzett munkáért teljes felelősséget vállalok, tehát a közönség részéről a károsodás teljesen ki van zárva.

Különösen felhívom a szülők becses figyelmét a gyerekek tejfogainak konzerválására, amit az általam tökéletesített módszer szerint a legjobb eredménnyel és igen jutányos árban végzek, s ami által a gyerekeket sok szenvedéstől mentem meg és kieszközölöm, hogy fiatal korukban nem lyukasodnak meg fogaik.

Dr Kovács Géza,

egyetemes orvostudor és speciálta fogorvos.

5—10

966—905. szb. szám.

PÁLYÁZATI HIRDETMEY.

Siklód községben megüresedett szülésznői állásra ezennel pályázatot nyitok és egyidejűleg felhívom az érdekelteket, hogy szabályszerűen felerősített folyamodványaikat folyó évi április hó 10-annál is inkább adják be, mert a később beérkezett folyamodványokat figyelembe nem veszem.

Javadalom 100 K fizetés, 40 korona szállás-pénz és egy szülésnél 2 korona közreműködési díj.

Székely-Keresztúron 1905. március 2

88. 3—3 GALFFY, főszolgabíró

Sz. 170—905. kj.

Árverési hirdetmény.

A homoródmási község előjárósága közhírré teszi, hogy a tulajdonát képező s italkiméresi engedéllyel bíró helyiségét 2 szoba, 1 konyha s más melléképületekkel együtt 1905. évi április 24-től kezdődő, 3 egymásután következő évre, vagyis 1908 április 24-ig terjedő időre a többet ígérőnek haszonbérbe adja. Kikiáltási ár 240 korona, melynek 1%-a az árverés megkezdése előtt bánatpénzül a községi bíró kezéhez leteendő. Árverési határidő 1905. évi április 2-án délután 3 óra.

Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt a körjegyzői irodában megtekinthetők.

Homoródmáson, 1905 március 5.

Barra Lajos, 56 3—3 **Józsa Dénes,** kjző kbíró.

HIRDETMEY.

Az Udvarhelymegyei Takarékpénztár Részvénytársaság Székelyudvarhelyen a fő-, székelykeresztúri és Homoród-Oklandon közelebről megnyitandó fiókintézeteknél, folyó évi április 1-től a kamatlábat a betáblázott kötelezvények után 7%-ról 6%-ra szállítja le — a váltók és folyószámláknál a kamatláb továbbra is 7 százalék marad — további intézkedésig.

Ezenkívül kötelezvények és váltók után lejáratonként, folyószámláknál negyedévenként 1% (1 ezertől) — legkevesebb összegül 20 fill. — leszámítási díjat számít.

Székelyudvarhely, 1905 márc. 18.

104 1-11

Az igazgatóság.

Schmidthauer-féle Igmándi keserűviz,

bármely évszakban a Karlsbadi és Marienbadi ivó-kurát, gyomor és bélbajokban, úgyszintén elkövéredés, szívelhajasodás és azzal járó fulladásnál, sárgaság, máj és lépdaganatnál, cukorbetegség, csúz és köszvényes stb. — Az „Igmándi” hatásosságában eyéb keserű vagy hashajtó ásványvizek meg sem közelitik és saját érdekében cselekszik, ki helyette mást nem fogad el. — Utasítás mellékelve. — Kapható Székelyudvarhelyen Gergely János utóda **TAMÁS BALAZS** ur üzletében. Főszétküldés a forrástulajdonos: **SCHMIDTHAUER LAJOS** gyógyszerésznél Komáromban. — Egész üveg 50 f, félüveg 30 — Az egyedüli természetes keserűviz mely kis üvegben is kapható.

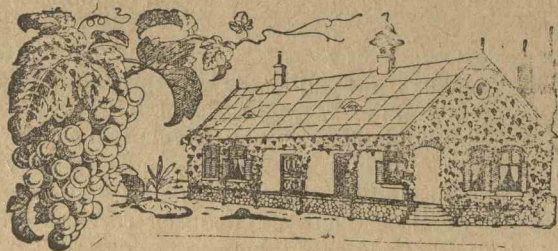
Gyertyánffy J. fia vasnagyszerkedésében Székelyudvarhelyen

Gróf Roon-féle lábatlani Cementgyár állandó nagy raktára páratlan jó minőségű román és portland cementből zsákok és hordókban legolcsóbb árakban.

Gyarmathy István épület és bútortervező

Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca 40. sz. alatt
elvállal és pontosan teljesít minden e szakba tartozó munkát. — Mindenféle alkalmakra készít csinos

ajándék- és emléktárgyakat a legújabb rajzok és minták szerint, jótállás mellett. —
Jelszava: **szolid munka, jutányos ár és pontosság!**

SZŐLŐLUGAST

ültessünk minden ház mellé és kertjeinkben föld- és homoktalajon.

A szőlő hazánkban mindenütt megtermi, s nincsen oly ház, melynek fala mellett a legcélszerűbb gondozással felnevelhető nem volna, ezenkívül más épületeknek, kerteknek, kerítéseknek stb. a legremekesebb dísz, a nélkül, hogy legkevesebb helyet is elfoglalna az egyébre használható részből. Ez a legháladosabb gyümölcs, mert minden évben terem.

Ere azonban nem minden szőlőfaj alkalmas (bár mind kuszó természetű), mert nagyobb része ha megő is, termést nem hoz, ezért sokan nem értek el kellő eredményt eddig. Hol lúgának alkalmas fajokat ültettek, azok bőven ellátják házuat az egész szőlőérés idején a legkínzóbb muskotály és más édes szőlőkkel.

A fajok ismertetésére vonatkozó színes fénynyomatos katalógus bármikor ingyen, és bérmentve küldetik meg, a ki címét egy levelező-lapon tudatja. Borfaj szőlőültvények is még nagymennyiségben kaphatók leszállított áron. Borok családi fogyasztásra 50 l. és feljebb olcsó árban, és „Delaware” sima, ültetéshez és ebből borminta.

ERMELLÉKI ELSŐ SZŐLŐÜLTVÉNYTELEP
Nagy-Kágya, Biharmegye.

Kiadó lakás

Székelyudvarhelyt, az Erzsébet szálloda emeletén a nagyobb lakosztály 3 utcai, 1 udvari, 1 előszobával, konyha, kamra, pince, fatartó és más mellékhelyiségekkel folyó évi április 24-től bérbeadó. Értekezni **Dézszy Antal** háztulajdonosnál lehet.

Szám: 1453-905. szb.

PÁLYAZATI HIRDETMEY.

Fiatfalva község székhelyével rendszeresített körbábái állás megüresedvén, annak betöltésére ezennel pályázatot nyitok. Felhívom az érdekelteket, hogy folyó évi április 30-ig szabályszerűen felszerelt folyamódvanyait alólírotthoz annál is inkább adják be, mert a később érkezett folyamódvanyokat figyelembe nem veszem.

Javadalmazás: rendes fizetés 100 korona, lakbér 40 korona, minden egyes születésnél közreműködésért — 8 napon át történő látogatással — 2 korona díj vagy egy véka tiszta gabona. Székelykeresztúr, 1905. március 15-én.

100 1-3

GÁLFFY, főszolgabíró.

Alkalmi gyár bejegyzett védjegye

Megbízható —
legjobb minőségű hírneves valódi szépségi

lenvászon és damasztáru

minden nagyobb üzletben kapható. Késmárki gyártmány csak az, mely ezen védjeggyel van ellátva.

Hazai ipar!

Cimbalom iskola

öntanulásra.

Minden cimbalom kedvelő megtanulhat magányosan tanító nélkül cimbalmozni a Kovács-féle legújabb cimbalomiskolájából. Az iskola tartalma: 10 lecke, 10 rajza, 50 legújabb magyar nótával. Az iskola ára 10 korona. Kapható: **Kovács János** okl. cimbalomtanárnál Budapest, VII. Erzsébet-körút 5. sz.

Leány- és fiugyermek

12 évesétől fölfelé alkalmazást nyernek **napi díjazás mellett** az Első Székely Botgyárban. Jelenkezni lehet **Fabian József** fűrészgári irodájában Székelyudvarhelyt. 2-2

Saját magát károsítja, ki szőlőültvény-szükségletét nem fedezi a

Küküllőmenti Első Szőlőültvény-telep.

Tulajdonos: **Caspari Frigyes** Medgyes, N. Küküllőm. A telep ültvényeit az elmúlt száraz nyáron naponta több mint 2 millió liter vízzel öntözték, miáltal az ültvények ideálisan fejlődtek.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve. 1-20

Schicht-szappan

„szarvas”

vagy

„kulcs”

Jeggyel

legjobb, legkladosabb s ennél fogva legolcsóbb szappan. — Minden káros alkatrészeketől mentes.

Mindenütt kapható!

!!! Bevásárlásnál különösen arra ügyeljünk, hogy minden darab szappan a „Schicht” névvel és a fenti védjegyek egyikével legyen ellátva. !!!

Névjegyek, eljegyzési- és esküvőkártyák, meghívók, valamint mindenféle nyomtatványok a legjutányosabb áron és gyorsan készülnek

Beleg Pál
könyvnyomdájában
Sz. Udvarhelyt,
Kossuth-utca 15. sz.

Fűszer-, porcellán- és üvegkereskedés!

Csodálatos olcsó a Borhegyi borvíz!

— Üvegenként csak 8 fillér. —

Ezen természetes ásványvizet kitűnő eredménnyel használják: hurutos bántalmakban, idült hörghurutban, a gümőkör lerakódásának első stádiumában, a gyomor rendellenes működésében, a máj működés és epekészítés rendeltenségeiben, az epekövek eltakarítását szembe tűnően könnyíti, a bélhurut minden nevéiben, a nyálkás aranyrban, hasszervi dugulásokban, huygkó képződéseiben mézes huygárban, görvény- és mirigyda, gokban, angolkóros esontlágulás- és sorvadásokban. — A legkínzóbb üdőt itál, borral vegyítve páratlan! — Hetenkint háromszor friss töltés! — Raktári **SZENTPÉTERY GERGELYNÉL**, Székelyudvarhelyt

Kérem a cégre ügyelni!

ALKALOM FONOGRÁF ÉS GRAMOFON VÉTELRE

Helyszüke miatt fonográf és gramofon tetemesen leszállított áron eladó **Betegh Pál** könyv- és papirkereskedésében Székelyudvarhelyen.

A Málnási Mária Forrás

székelyföldi elsőrangú természetes alkalikus sós savanyuvíz. Számos hírneves orvos által javálva: a torok, gége, légcsőheveny és idült hurutjainál, a tüdőtuberculosis minden stádiumában, a gyomor és bélhuzam hurutos bántalmainál. A külföldi seltersi, gleichenbergi és emsi vizeket jóval fölülmulja. Főraktár

Gergely János utóda Tamás Balázs
fűszerkereskedőnél Székelyudvarhelyt

hol a legjobb minőségű aradi liszt, gazdasági, konyhakerti és virágmagvak, valamint kávé, rizs, gyertya, petroleum, szappan és egyéb házi szükségletek legolcsóbb beszerzési forrása. 67 2-6

SZENKOVITS JÁNOS UTÓDA

férfi és női divat-áruháza

Székelyudvarhely, Batthyányi-tér 4. sz.

Utli börtöndök a legnagyobb választékban.

Ajánlja dusan felszerelt áruraktárát férfi és női ruhaszövetekben a legolcsóbbtól a legfinomabbig, mindennemű ruházati cikkekben. Kész férfi és iskolás gyermekruhákban.

Férfi és női diszkalapok, cipők és nagy választék fehérneműekben, kitűnő hazai gyártmányú vásznakban, asztalneműekben és butortakarókban, futószőnyegekben, nagy szőnyegekben.

Összes ruhadiszek, nap- és esernyőkben nagy választék.

Szabó- és kárpitos kellékekben, bluzok és alsószoknyákban állandó nagy raktár.

Legolcsóbb árak!

Szappanok, illatszerek, fog- és ruhakefék